

COLUMN 13 november 2021 - Energietransitie en participatie

Enige tijd geleden was ik uitgenodigd bij een Hindoestaanse woongroep om het jaarlijkse lichtjesfeest mee te vieren. Divali, zoals dat heet, is het traditionele feest van de overwinning van het licht op de duisternis.

Een feest met veel zingen, dansen en natuurlijk eten.

Om het feest een actueel tintje te geven, hield de dochter van een van de bewoners een verhaal over duurzaamheid; Wat betekent duurzaamheid en wat kan je als woongroep zelf doen om duurzaam te worden?

Duurzaamheid werd in haar verhaal niet gekoppeld aan energietechniek, maar aan sociaal gedrag.

Het kwam erop neer dat zij de woongroep opriep om hun afval te scheiden; goed voor het milieu en voor het duurzame bewustzijn.

Deze groep mensen is zomaar een gemiddelde groep bewoners van het Regentessekwartier.

Ze wonen met elkaar in een sociale huurwoning in een zogenaamde multi-culti straat. Weliswaar komen ze oorspronkelijk via Suriname uit India, maar met vele andere mensen, die ook een niet-westerse achtergrond hebben, vormen ze wel de helft van de inwoners van Den Haag.

Kunnen zij wel voldoende meedoen als wij het hebben over energietransitie en participatie?

In veel van deze culturen is samenzijn, samen eten en dus koken, heel erg belangrijk. Het bereiden van voedsel gebeurt vaak anders dan wij Hollanders van oorsprong gewend zijn. Neem het bereiden in een wok (waar wij Hollanders inmiddels enorme fans van zijn geworden):

Eigenlijk lukt dat alleen goed op een gasbrander.

Die gasbrander was nu precies de reden, dat een Chinese vrouw, die in een zogeheten duurzaam woonproject wilde wonen, werd geweigerd. Want er was geen begrip voor haar manier van koken en men wilde niet zoeken naar een alternatief voor deze voor het wokken essentiële energiebron.

Terwijl als je even goed zoekt, er wel degelijk goede oplossingen zijn te vinden.

Willen we echt transitie van energie, dan ligt de sleutel tot succes in de juiste combinatie van gedrag en techniek!

Energie transitie is de overgang van eindige, fossiele energie, zoals kolen, olie gas naar eindeloze en schone energie, zon, wind, aardwarmte.

Energie is een van de stromen die noodzakelijk zijn om de boel draaiend te houden.

Net als andere stromen water, materiaal, mobiliteit en afval.

Al deze stromen zijn nodig, maar ze veroorzaken schaarste (uitputting) aan de ene kant en vervuiling en aantasting zoals klimaatverandering aan de andere kant

Hoe dunner en trager die stromen zijn hoe beter het is voor het milieu en dus ook voor de volhoudbaarheid van onze maatschappij.

Om dat te bereiken is (40 jaar geleden! door Kees Duijvestein, em. hoogleraar Duurzaam Bouwen TU Delft) de drie stappenstrategie (trias ecologica) bedacht:

Stap 1: verminder de vraag,

Stap 2: gebruik eindeloze bronnen,

Stap 3: mochten stap 1 en stap 2 niet voldoende zijn: gebruik eindige bronnen schoon en efficiënt.

En zoals bij zoveel strategieën, werkt deze alleen als je je houdt aan de volgorde van de stappen.

Als we het hebben over energietransitie wordt er meestal gesproken over zonnepanelen, warmtepompen, windmolenparken.

Wij hebben het graag over de techniek, die uiteraard uiterst belangrijk is, en dan heb je het over stap 2 en stap 3.

Maar energietransitie kan pas echt slagen als we beginnen bij stap 1; zorgen dat onze vraag naar energie vermindert.

Dat gaat niet over techniek, maar over gedrag (en dus participatie).

Zorgen dat onze vraag naar energie vermindert betekent dat we ons gedrag moeten aanpassen of veranderen. Dan gaat het natuurlijk over een dikke trui aan doen en de verwarming een graadje lager zetten, minder reizen.

Maar ook er voor zorgen, dat iedereen mee kan doen!

Ook de mensen die nog moeten leren, dat afval scheiden goed voor het milieu is.

Ook mensen met een niet-Westerse achtergrond, met een andere cultuur en met andere wijzen om met energie om te gaan.

Bij De Groene Regentes, waar ik zelf ook bij betrokken ben, is het ons tot op heden nog niet gelukt om bewoners met een andere culturele achtergrond, die veelal aan de andere kant van de Weimarstraat wonen (zoals wij dat zeggen), bij onze activiteiten te betrekken. En dat is een gemiste kans.

Praten over energietechnieken is noodzakelijk, maar energietransitie begint bij participatie van iedereen! Participatie is niet alleen mee praten maar vooral mee **doen!** Meedoen door alle Haagse burgers!